

Nejmladší profesor sociologie **Jan Váně** je vděčný i za drobné změny

Text: **Pavel Korelus**
Foto: **Roman Muchka**

Dle **Ottova slovníku naučného** je sociologie „věda o společnosti (lidské) a jejím životě“. Konkrétnější současná definice říká, že sociologie se zabývá nepředvídatelností a mnohoznačností, kterou vytvářejí lidé a společnosti, a jejím cílem je pochopení a vysvětlení mechanismů, jež generuje jednání jedinců i společností. Zabývá se tak odkrýváním a poskytováním smyslu jevům, které se na první pohled zdají být iracionální. Nabízí vysvětlení nejednoznačných sociálních jevů a přiřazuje jim význam a smysl ve struktuře sociálních významů.

A právě této vědní disciplíně se věnuje Jan Váně, vedoucí katedry sociologie Fakulty filozofické, který v polovině června rozšířil řady profesorů Západočeské univerzity. Diplom, jenž udělení nejvyššího vysokoškolského pedagogického titulu stvrzuje, převzal profesor Váně v pražském Karolinu a jmenován byl na návrh Vědecké rady Univerzity Palackého v Olomouci. „Splňuje všechna důležitá očekávání spojená s profesorskou funkcí: rozsah a orientaci v sociologické teorii a metodách výzkumu, jakož i jejich další rozvoj, komunikativní schopnosti v udržování vědecké komunity, ve vedení katedry, týmu a studujících,“ vyjádřila se k jeho profesorskému řízení například emeritní profesorka olomoucké univerzity Gerlinda Šmausová.

Jan Váně se ve svých 46 letech stal nejmladším tuzemským profesorem sociologie. Patří k vědcům, kteří svou badatelskou činnost spojují jak se základním, tak s aplikovaným výzkumem, a proto jsou výsledky jeho práce nejen dobře známé, ale také užitečné. Jedním z příkladů aplikovaného výzkumu je jeho dlouholetá spolupráce s jednotlivými odbory magistrátu města Plzeň. Ukázkovým příkladem z poslední doby pak je studie „Bezdomovectví. Co vidíme? Co chceme vidět?“, která posloužila jako základ pro vypracování koncepce zkoumané problematiky, již přijalo letos zastupitelstvo města.

„Aplikovaný výzkum chápu v tradici Petera Bergera. Sociologie mi umožňuje, coby sociologovi, demaskovat například perspektivy postojů obyvatel našeho města k bezdomovectví. Ale zároveň jsem konzervativní v očekávání možných změn a přijatých praktických implikací plynoucích z těchto zjištění. Jinak řečeno, nevěřím v mesianistické koncepty, ale jsem vděčný za každou drobnou změnu, již může být na základě výzkumných zjištění dosaženo,“ říká profesor Váně.

Kromě bezdomovectví se zabývá například také problematikou vězeňství a sociálních služeb poskytovaných sociálně nejslabším skupinám, při výzkumech se věnuje i tématům z oblasti sociologie náboženství, kam patří studium náboženské kulturní paměti.

Na Západočeské univerzitě v Plzni pracuje od roku 2006, přičemž od roku 2013 je vedoucím katedry. Vystudoval Masarykovu univerzitu v Brně, kde v roce 2007 získal doktorát v oboru Filozofie a kde se v roce 2013 habilitoval pro obor Sociologie. Během doktorského studia studoval na Leibniz Universität Hannover, v roce 2019 působil po dobu šesti měsíců jako guest researcher na Oslo Metropolitan University.

Odborná veřejnost zná profesora Váně jako autora čtyř monografií, z toho dvou v anglickém jazyce, přičemž monografie z roku 2018 *Continuity and Discontinuities of Religious Memory in the Czech Republic* získala v hodnocení České sociologické společnosti druhé místo mezi sociologickými publikacemi za období 2017–2019. Dále publikoval více než 60 odborných textů v ČR a zahraničí a je členem redakčních rad několika časopisů. Kromě toho, že na Fakultě filozofické ZČU vede katedru sociologie, je také členem její vědecké rady, stejně jako vědecké rady zmíněné Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci a Teologické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Působí také v řadě sociologických oborových rad a nově se stal členem vědecké rady Ústavu pro studium totalitních režimů. ●